

Lærervejledning

I alle forløb i fortælle.dk er der mulighed for især at arbejde med

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Mange fortællinger kan stå alene og give eleverne en æstetisk oplevelse. En efterfølgende klassesamtale kan runde oplevelsen og forståelsen af.

I alle forløbene med opgaver skal eleverne have en forforståelse for den tekst, de skal høre, de skal arbejde med teksten, og de skal reflektere over, hvad de har lært.

Forløbene kan anvendes i uddrag eller i deres helhed, fx

- 2-4 lektioner (Indskoling)
- 2-6 lektioner (Mellemtrin)
- 2-8 lektioner (Udskoling)

I fortællingerne på norsk og svensk er det oplagt at arbejde med nabosprog.

På alle klassetrin skal eleverne arbejde med de 4 kompetenceområder og de tilhørende kompetencemål

- Læsning
- Fremstilling
- Fortolkning
- Kommunikation

Færdigheds- og vidensområderne giver retning på arbejdet (obligatorisk), og færdigheds- og vidensmålene giver inspiration til arbejdet (vejledende).

Ofte består et undervisningsforløb af stof fra flere forskellige områder.

Da fortælle.dk bygger på mundtlige fortællinger, vil det være naturligt at lægge fokus på netop dette område.

Hvad er det, den mundtlige fortælling kan?

Hvad kan eleverne lære af at arbejde med?

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Eleverne vil opleve fortællere, der med deres mundtlige fremstillinger, brug af kropssprog og stemme lægger deres forståelse og fortolkning ind i fortællingerne.

Det kan eleverne lade sig inspirere af, når de skal læse op, fortælle og fortolke.

Kværnen

Mellemtrin (5.-6. klasse)

Målet med at arbejde med norske tekster er, at eleverne både arbejder med mundtlige fortællinger, kropssprog, fortolkning og et af vores nabosprog. Hvis eleverne øver sig i at lytte til og nogenlunde forstå norsk og svensk, så har de nøglen til Norden. Nøglen giver adgang til over 27 millioner mennesker i de 8 nordiske lande og norske og svenske tekster.

I fagformålet for dansk står der:

Eleverne skal i faget dansk have adgang til de skandinaviske sprog og det nordiske kulturfællesskab.

Målet er også at få øget kendskab til Asbjørnsen og Moe.

I forhold til Fælles mål vil det især være nedenstående, der kommer i spil.

Fortolkning (Oplevelse og indlevelse, Fortolkning, Perspektivering)

Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation (Dialog, Krop og drama, Sprog og kultur)

Eleven kan kommunikere med bevidsthed om sprogets funktion i overskuelige formelle og sociale situationer.

MÅL

Du kan forstå en tekst fortalt på norsk.

Du kan fortælle om Asbjørnsen og Moe.

Du kan med eksempler forklare, hvordan temaet er grådighed.

Du kan beskrive, hvordan fortælleren viser temaet med sin stemme og sit kropssprog.

Du kan diskutere værdibegreber.

Tidsforbrug: 2-6 lektioner

Aktivitet

Til læreren	Elevaktivitet
<p>Eleverne får en kort baggrundsviden om Asbjørnsen og Moe. Eleverne lytter til fortællingen <i>Kværnen</i>.</p>	<p>Introark Samtale om introarket. Søg evt. selv mere viden. Lyt til fortællingen 1. gang.</p>
<p>Efter 1. lytning skal eleverne gruppevis genfortælle fortællingen med deres egne ord for hinanden. Evt. opsamlende klassesamtale.</p>	<p>Prøv at huske og forstå så meget af fortællingen som muligt. Tal om teksten i grupper (mindst 3 i en gruppe).</p>
<p>Efter 2. lytning skal eleverne, alene eller i gruppen, udfylde spørgearket.</p>	<p>Spørgeark Udfyld spørgearket.</p>
<p>Eleverne skal iagttage, hvordan fortælleren bruger sit kropssprog og sin stemme til at dramatisere historien. Klassesamtale.</p>	<p>Kropssprog og stemme</p> <ul style="list-style-type: none"> Beskriv, hvad I lægger mærke til om kropssprog og stemme. Giv eksempler.
	<p>Kværnen Tegn, hvordan du tror kværnen så ud.</p>
<p>Samtale om, hvad der betyder noget. Det er ikke nødvendigvis mange penge og mange materielle goder, der gør en lykkelig.</p>	<p>3 materielle ønsker Tegn 3 materielle/fysiske ting, som du ville ønske dig af kværnen, fx en ny cykel.</p>
<p>Lykke er ofte forbundet med ens familie, nære venner, fritid og frihed.</p>	<p>3 immaterielle ønsker Skriv og tegn 3 immaterielle/åndelige ønsker, fx at min familie altid er rask.</p>
<p>Efter 3. lytning Eleverne skal have styr på formularerne.</p>	<p>Formularer til kværnen Skriv ned, hvad du skal sige til kværnen, og lær det udenad.</p> <ul style="list-style-type: none"> Indledningsformular Ønskeformular Stopformular
<p>Eleverne kan lave små dramaimprovisationer, hvor de siger ønskeformularen + et ønske.</p>	<p>Sig et ønske til kværnen.</p>
<p>Ekstra opgave:</p>	<p>Tegneserie Omsæt eventyret til en tegneserie.</p>
<p>Afsluttende refleksion</p>	<p>Refleksion Udfyld refleksionsarket</p>

Kværnen

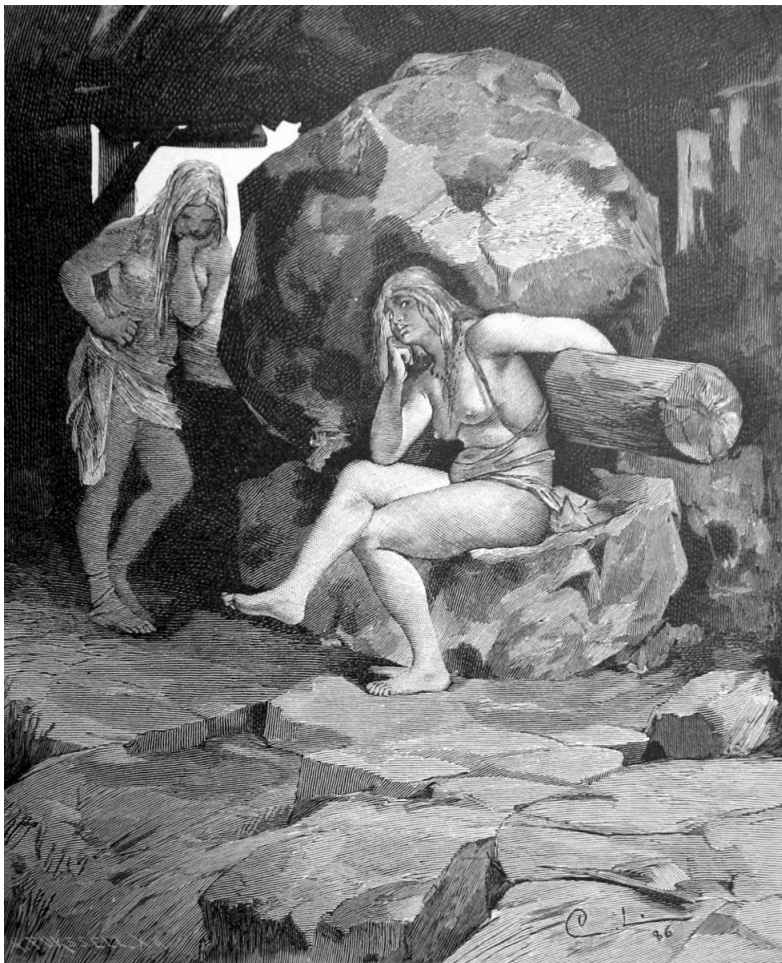
Introark

Målet med at arbejde med norske tekster er, at I både arbejder med mundtlige fortællinger, kropssprog, fortolkning og et af vores nabosprog. Hvis I øver jer i at lytte til og nogenlunde forstå norsk og svensk, så har I nøglen til Norden. Nøglen giver adgang til over 27 millioner mennesker i de 8 nordiske lande og norske og svenske tekster.

Målet er også at få øget kendskab til nordiske folkeeventyr, som vi bl.a. kender fra Asbjørnsen og Moe.

Kværnen er et af de eventyr, som blev samlet og udgivet af Asbjørnsen og Moe.

Nordmændene Peter Christen Asbjørnsen (1812-1885) og Jørgen Moe (1813-1882) samlede og redigerede norske folkeeventyr. De første samlinger med Norske folkeeventyr blev udgivet 1841-1844.

https://snl.no/Kverna_som_st%C3%A5r_og_maler_p%C3%A5_havsens_bunn

Kværnen

En gammel kaffekværn

Spørgeark - elevark

Besvar spørgsmålene.

1. Hvad hedder den fattige bror, og hvor bor han?
2. Hvad hedder den rige bror, og hvor bor han?
3. Hvad har den rige bror på taget?
4. Hvordan kommer den fattige bror op til sin rige bror?
5. Hvad er et stabbur (norsk)/fadebur (dansk)?
6. Hvad får den fattige bror af sin rige bror?
7. Hvor går den fattige bror hen efter mødet med sin bror?
8. Hvad råder den gamle mand med skægget ham til?
9. Hvad spiser djævlene til nytårsmad?
10. Hvad bruger den fattige bror kværnen til, da han kommer hjem?
11. Hvordan går det for den rige bror, da han får kværnen?
12. Hvad får broren, der bor ved kysten, lavet ved sit hus, da han får kværnen tilbage?
13. Hvordan går det for handelsmanden på skibet, da han får kværnen?
14. Hvor er kværnen nu?

Spørgeark - lærerark

Besvar spørgsmålene.

1. Hvad hedder den fattige bror, og hvor bor han? Ola bor ved kysten
2. Hvad hedder den rige bror, og hvor bor han? Per bor på en ås
3. Hvad har den rige bror på taget? Dragehoveder skåret ud af træ
4. Hvordan kommer den fattige bror op til sin rige bror? Med snesko
5. Hvad er er stabbur (norsk)/fadebur (dansk)? Et forrådshus
6. Hvad får den fattige bror af sin rige bror? En skinke
7. Hvor går den fattige bror hen efter mødet med sin bror? Til helvede
8. Hvad råder den gamle mand med skægget ham til? At bede om kværnen, der står bag døren i bytte for skinken
9. Hvad spiser djævlene til nytårsmad? Broccoli, asparges og blomkål
10. Hvad bruger den fattige bror kværnen til, da han kommer hjem? Mad til nytårsfesten og fyrværkeri
11. Hvordan går det for den rige bror, da han får kværnen? Han oversvømmer alt med grød, fordi han ikke har lært stopformularen
12. Hvad får broren, der bor ved kysten, lavet ved sit hus, da han får kværnen tilbage? Guld på taget og guld på væggene
13. Hvordan går det for handelsmanden på skibet, da han får kværnen? Hans skib går ned, fordi det bliver fyldt med salt
14. Hvor er kværnen nu? Kværnen står på havets bund og laver salt

Kværnen

Kværnen

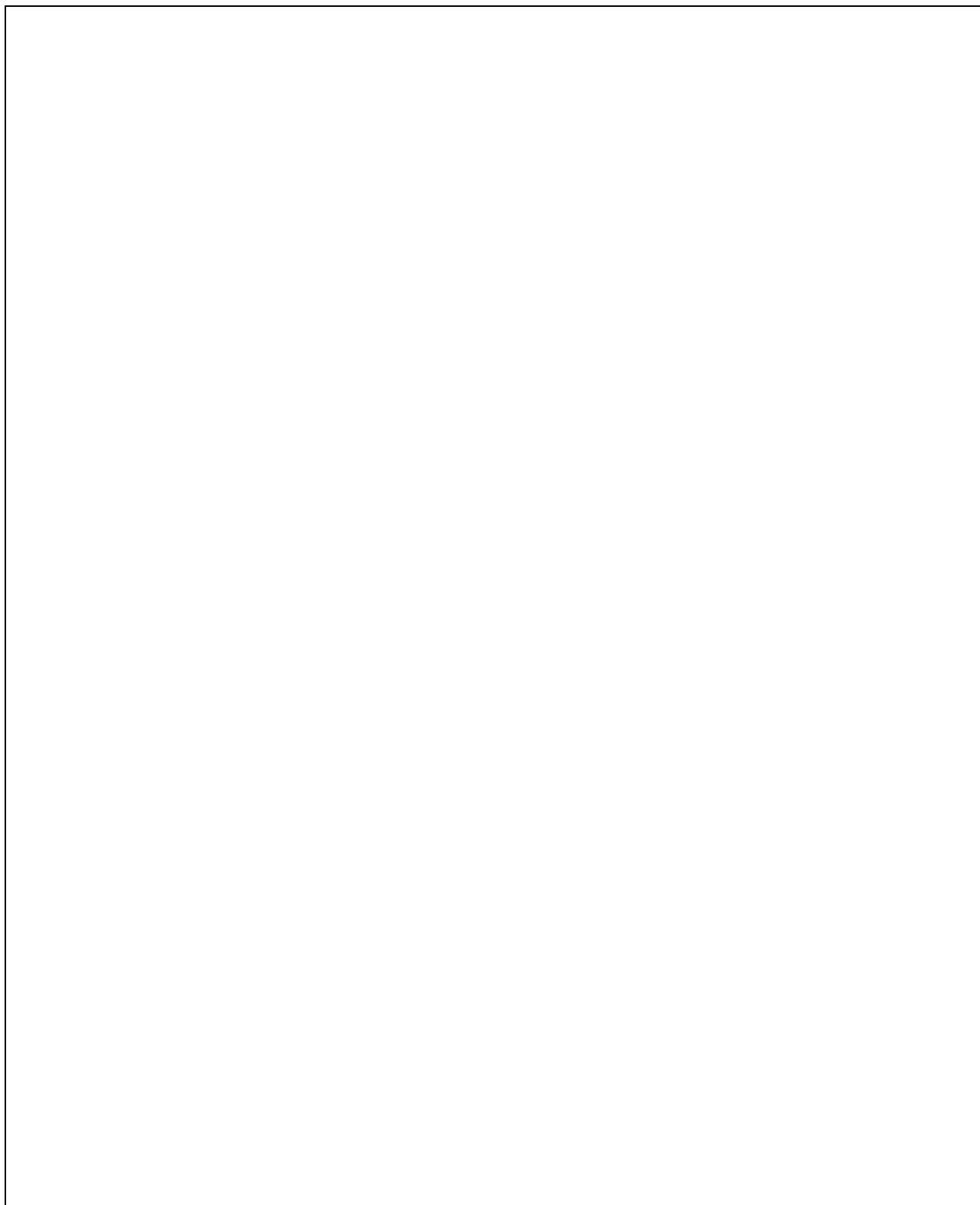
Tegn, hvordan du tror kværnen så ud.

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for drawing a millstone. The box is oriented vertically and occupies most of the lower half of the page.

Kværnen

3 materielle ønsker

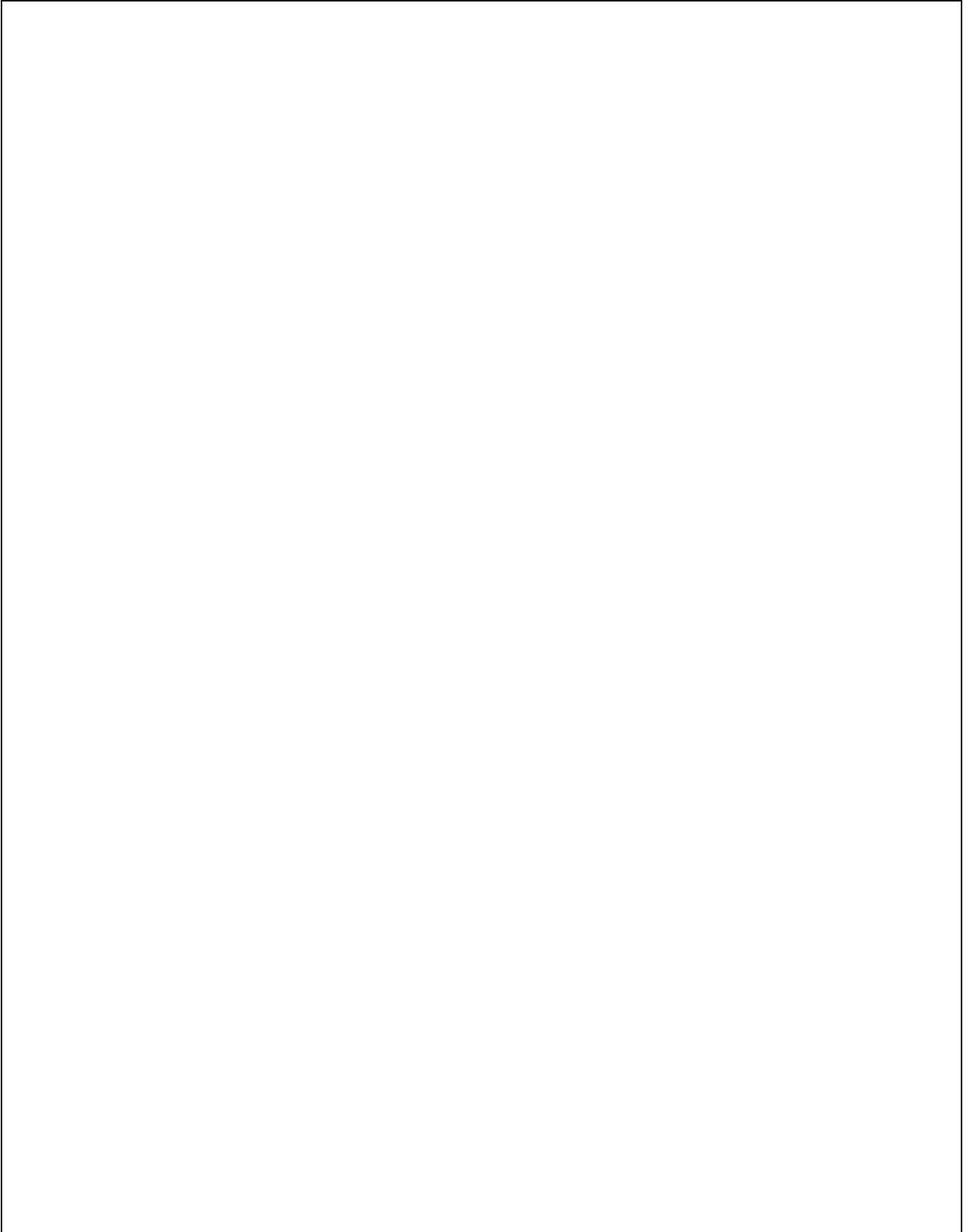
Tegn 3 materielle/fysiske ting, som du ville ønske dig af kværnen, fx en ny cykel.

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for drawing three material or physical items that the user would like to receive from the mill. The box is currently blank.

Kværnen

3 immaterielle ønsker

Skriv og tegn 3 immaterielle/åndelige ønsker, fx at min familie altid er rask.

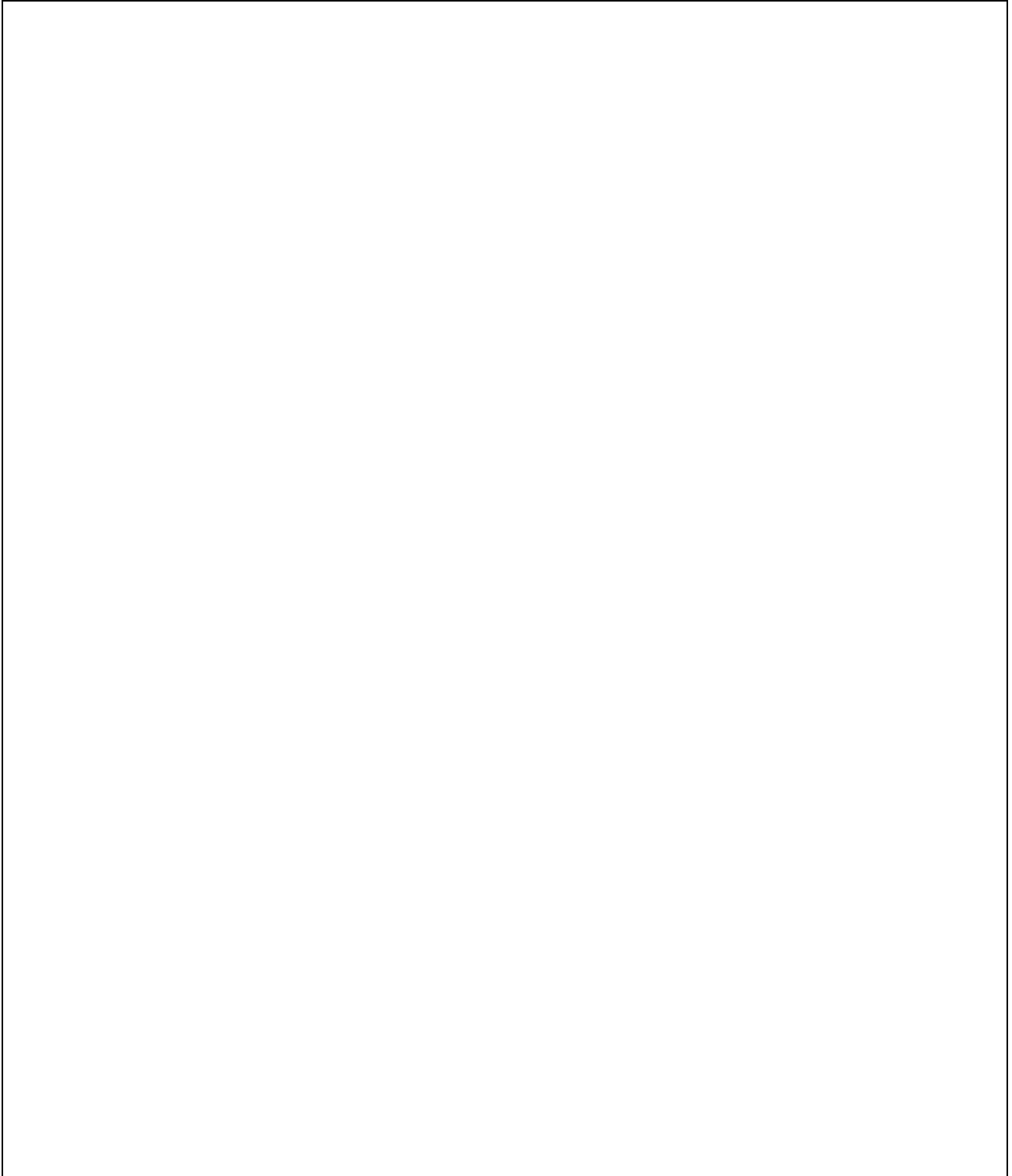
A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the user to write and draw their three immaterial or spiritual wishes. The box occupies most of the page below the instructions.

Kværnen

Formularer til kværnen - elevark

Skriv ned, hvad du skal sige til kværnen, og lær det udenad.

- Indledningsformular
- Ønskeformular
- Stopformular

A large, empty rectangular box with a thin black border, occupying the lower half of the page. It is intended for students to write down the phrases they need to say to the millstone and learn them by heart.

Formularer til kværnen - lærerark

Skriv ned, hvad du skal sige til kværnen, og lær det udenad.

- Indledningsformular
- Ønskeformular
- Stopformular

Indledningsformular

En kværn, en kværn, en kværn må jeg ha

En kværn må jeg ha

Før jeg dra

Eller

En kværn, en kværn, en kværn må jeg få

En kværn må jeg få

Før jeg vil gå

Ønskeformular

Kværn, min kværn, kværn mig ...?

Både godt og vel

Eller

Kværn, min kværn, kværn mig ...?

Og det vorde godt og vel

Stopformular

Kværn, min kværn, hold nu op

Kværn, min kværn, stop, stop, stop

Kværnen

Tegneserie

Omsæt fortællingen til en tegneserie, hvor du får de vigtigste begivenheder med.

Kværnen

Refleksion

Du har nu arbejdet med *Kværnen på norsk*.

Målet var at forstå en norsk tekst, få kendskab til Asbjørnsen og Moe, se på kropssprog og tale om værdier.

Forstod du folkeeventyret <i>Kværnen</i> fortalt på norsk?	
Hvad ved du om Asbjørnsen og Moe?	
Hvordan behandler eventyret temaet grådighed?	
På en skala fra 1-10, hvor 10 er det bedste, skal du vurdere fortælleres brug af kropssprog og stemme. Begrund din vurdering.	
Hvilket motiv i din tegneserie synes du bedst om. Begrund.	